

R 07/2012

Metodika pro obce, jak postupovat v případě, kdy se občané nebo podnikatelé nechtějí připojit na nově zřízenou veřejnou kanalizaci, přitom nemají odpovídající čištění nebo povolení k nakládání s vodami**1) Legislativní rámec**

- a) zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- § 42 správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.
- b) zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- § 8 odst. 1 písm. c) stanoví, že povolení k nakládání s vodami je třeba k vypouštění odpadních vod do vod povrchových (nebo podzemních)
 - § 12 odst. 1 písm. b) stanoví, že vodoprávní úřad může z moci úřední povolení k nakládání s vodami změnit nebo zrušit, byla-li oprávněnému, který má povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, uložena povinnost připojit se na kanalizaci podle zvláštního právního předpisu,
 - § 55 odst. 1 písm. c) stanoví, že stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok, kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací jsou vodní díla
 - § 110 odst. 1 stanoví, že vodoprávní úřady dozírají na dodržování ustanovení vodního zákona a předpisů podle něj vydaných a v rozsahu své působnosti ukládají opatření k odstranění zjištěných závad
 - § 112 odst. 1 písm. a) České inspekci životního prostředí přísluší dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené podle tohoto zákona jí nebo vodoprávními úřady na úseku
 4. vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací a
 6. uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost
 - § 116 odst. 1 písm. b) fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 bez povolení k nakládání s vodami
 - § 116 odst. 1 písm. q) fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm. b)
 - § 118 odst. 1 písm. a) fyzická osoba se jako oprávněný dopustí přestupku tím, že nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 v rozporu s povolením k nakládání s vodami
 - § 125a odst. 1 písm. b) právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 bez povolení k nakládání s vodami
 - § 125a odst. 1 písm. t) právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm. b)
 - § 125c odst. 1 písm. a) právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako oprávněný dopustí správního deliktu tím, že nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 v rozporu s povolením k nakládání s vodami

-
- § 125d odst. 4 písm. a) právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodního díla dopustí správního deliktu tím, že provozuje vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a)
 - c) zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů
 - § 3 odst. 8 stanoví, že obecní úřad může v přenesené působnosti rozhodnutím uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné

2) Kompetence vodoprávních úřadů

- vodoprávní úřady uvedené v § 104 odst. 2 písm. c) vodního zákona, tj. obecní úřady obce s rozšířenou působností
- podle § 110 vodního zákona dozírají na dodržování ustanovení vodního zákona a předpisů podle něj vydaných a ukládají opatření k odstranění zjištěných závad
- podle § 12 odst. 1 písm. b) vodního zákona může z moci úřední povolení k nakládání s vodami změnit nebo zrušit, byla-li oprávněnému, který má povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, uložena povinnost připojit se na kanalizaci podle zvláštního právního předpisu
- podle § 125l odst. 7 věty třetí vodního zákona Ostatní delikty podle tohoto zákona projednává v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo Česká inspekce životního prostředí. Správní delikt projedná ten z příslušných správních orgánů, který dříve zahájil řízení, nebo bylo-li řízení zahájeno v týž den, tak obecní úřad obce s rozšířenou působností.

3) Kompetence České inspekce životního prostředí

- podle §112 odst. 1 písm. a) vodního zákona přísluší dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené podle tohoto zákona jí nebo vodoprávními úřady na úseku zejména uvedeném pod bodem
- 4. vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací a
- 6. uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost
- České inspekci životního prostředí následně podle § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona přísluší ukládat odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků, zjistí-li porušení povinností na úsecích uvedených pod písmenem a)
- podle § 125l odst. 7 věty třetí vodního zákona Ostatní delikty podle tohoto zákona projednává v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo Česká inspekce životního prostředí. Správní delikt projedná ten z příslušných správních orgánů, který dříve zahájil řízení, nebo bylo-li řízení zahájeno v týž den, tak obecní úřad obce s rozšířenou působností.

4) Konkrétní postup správního orgánu při provádění vodoprávního dozoru a úkony navazující

Předmětem vodoprávního dozoru je kontrola povinností vyplývajících z obecně závazných právních předpisů nebo uložených na základě těchto předpisů. Vodoprávní úřady nebo Česká inspekce životního prostředí tak při dozorové činnosti podle vodního zákona postupují, nestanoví-li vodní zákon jinak (např. v § 114, 114a), podle zákona o státní kontrole, resp. též

.....
podle správního řádu (srov. § 26 zákona č. 552/1991 Sb., resp. také § 1 odst. 1 a 2 správního řádu).

Oprávnění v rámci dozoru podle vodního zákona /§ 110 odst. 1, § 112 odst. 1 písm. b)/ se ukládají formou správního rozhodnutí, které může být prvním úkonem v řízení. I další postup, kterým může být mimo jiné ve smyslu § 116 a 125a vodního zákona (výše pokuty) a dle 125l vodního zákona (společná ustanovení ke správním deliktům) a ve smyslu přestupkového zákona sepsání protokolu, zahájení řízení z moci úřední, vydání rozhodnutí, pokud nebude řízení zastaveno, závisí na posouzení již uvedeného věcně a místně příslušného správního orgánu. Proti tomu, komu byla uložena povinnost peněžitého plnění a tato povinnost není v určité lhůtě dobrovolně splněna, může být potupováno podle Hlavy XI (EXEKUCE) správního řádu. Otázka ukládání pokut je uvedena v bodu 6).

5) Možnost uložení povinnosti připojení na veřejnou kanalizaci

Česká inspekce životního prostředí nebo vodoprávní úřad může jako opatření k odstranění zjištěných závad nebo odstranění a nápravy zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků mimo jiné uložit povinnost připojit se na veřejnou kanalizaci

6) Ukládání pokut

Úprava správního trestání ve vodním zákoně byla zpracována podle Zásad právní úpravy přestupků a jiných správních deliktů v zákonech upravujících výkon veřejné správy ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. Vodní zákon obsahuje jak přestupky fyzických osob, tak správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob. Při přestupkovém řízení se použije podpůrně přestupkový zákon (č. 200/1990 Sb.), který zůstává obecnou procesní úpravou přestupkového řízení, pro řízení o správních deliktech právnických a podnikajících fyzických osob se použije podpůrně úprava správního řádu.

Všechny správní delikty na úseku vodního zákona jsou obsaženy v Hlavě XII a vztaženy k porušení konkrétních zákonných ustanovení. Jedná se o ustanovení § 116 odst. 1 písm. b) nebo § 118 odst. 1 písm. a) vodního zákona, jejichž skutková podstata spočívá v tom, že je nakládáno s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 vodního zákona bez povolení nebo v rozporu s povolením k nakládání s vodami. Dalšího přestupku podle § 116 odst. 1 písm. q) vodního zákona se osoba dopustí tím, že nesplní opatření uložené podle § 110 odst. 1 nebo § 112 odst. 1 písm. b) vodního zákona.

Obdobné jsou tyto skutkové podstaty, týkající se právnických a podnikajících fyzických osob stanoveny v § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona a § 125c odst. 1 písm. a) vodního zákona, § 125a odst. 1 písm. t) vodního zákona a § 125d odst. 4 písm. a)

Správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V případech přestupků je nutné si vždy uvědomit jejich vztah k trestným činům; přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin (§ 2 odst. 1 zákona o přestupcích – č. 200/1990 Sb.).

Shrnutí

V případě, kdy se občané nebo podnikatelé nechtějí připojit na nově zřízenou veřejnou kanalizaci, a přitom nemají odpovídající likvidaci odpadních vod nebo nemají povolení k vypouštění odpadních vod, lze podat podnět podle § 42 zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

- bud' na příslušný vodoprávní úřad, podle § 110 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, který dozírá na dodržování ustanovení vodního zákona a předpisů podle něj vydaných a v rozsahu své působnosti ukládá opatření k odstranění zjištěných závad
 - nebo České inspekci životního prostředí, které podle §112 odst. 1 písm. a) vodního zákona přísluší dozor nad tím, jak fyzické nebo právnické osoby dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo uložené podle tohoto zákona jí nebo vodoprávními úřady na úseku zejména uvedeném pod bodem
4. vodních děl určených ke zneškodňování znečištění v odpadních vodách nebo k jejich vypouštění do vod povrchových nebo podzemních nebo do kanalizací,
a pod bodem
6. uvádění vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních do souladu s požadavky zákona v případech vyžadujících zvláštní pozornost.
- České inspekci životního prostředí následně podle §112 odst. 1 písm. b) vodního zákona přísluší ukládat odstranění a nápravu zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků, zjistí-li porušení povinností na úsecích uvedených pod písmenem a).

Česká inspekce životního prostředí nebo vodoprávní úřad může jako opatření k odstranění zjištěných závad nebo odstranění a nápravy zjištěných nedostatků, jejich příčin a škodlivých následků mimo jiné uložit povinnost připojit se na veřejnou kanalizaci.

Česká inspekce životního prostředí a obecní úřad obce s rozšířenou působností (vodoprávní úřad) jsou také příslušní k projednání případných správních deliktů.